

Comisia Europeana vrea sa sporeasca competitivitatea si rezilienta UE si pentru a mentine finante publice solide

În cadrul pachetului de primavara al semestrului european 2024, Comisia Europeana a oferit miercuri statelor membre orientari de politica pentru a construi o economie solida si adaptata exigentelor viitorului, care sa asigure competitivitatea, rezilienta si prosperitatea pe termen lung pentru toti, mentinând în acelasi timp finante publice solide, în contextul unui mediu geopolitic dificil, se arata într-un comunicat al Executivului comunitar.

UE este hotărâta sa ia masuri suplimentare pentru a-si consolida competitivitatea pe termen lung, prosperitatea si pozitia de lider pe scena mondiala, precum si autonomia strategica deschisa. Desi UE si statele sale membre se bazeaza pe atuuri puternice, exista înca anumite provocari structurale care îi afecteaza competitivitatea. UE va continua sa caute solutii la aceste provocari, urmarind o crestere mai mare a productivitatii, o sporire a investitiilor si reducerea deficitului de forta de munca si de competente.

Pentru aceasta, este necesara o abordare integrata în toate domeniile de politica: stabilitatea macroeconomica, promovarea durabilitatii mediului, a productivitatii si a echitatii. Semestrul european ofera aceasta coordonare a politicilor, inclusiv punerea în aplicare atât a NextGenerationEU, care are drept element central Mecanismul de redresare si rezilienta (MRR), cât si a programelor politicii de coeziune. Ciclul semestrului european ofera, de asemenea, rapoarte actualizate cu privire la progresele înregistrate în directia îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare durabila si identifica prioritatile de investitii pentru viitoarea evaluare la jumatatea perioadei a politicii de coeziune.

Semestrul european a jucat un rol esential în sprijinirea unor raspunsuri puternice si coordonate în materie de politica economica în ultimii cinci ani, când UE s-a confruntat cu o serie de provocari extraordinare. UE a demonstrat un grad ridicat de rezilienta economica si sociala în fata socurilor majore: pandemia de COVID-19, razboiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, cresterea preturilor la energie si cresterile bruste ale inflatiei provocate de conflict.

Privind în perspectiva, previziunile economice din primavara anului 2024 estimeaza o crestere a PIB-ului în 2024 de 1% în UE si de 0,8% în zona euro, pe fondul unei pietei puternice a fortei de munca si al unui consum privat dinamic. În 2025, se preconizeaza ca avansul va continua sa se accelereze, ajungând la 1,6% în UE si la 1,4% în zona euro. Între timp, se estimeaza ca inflatia va scadea de la 6,4% în 2023, la 2,2% în 2025.

Rapoartele de tara din 2024 analizeaza evolutiile economice, sociale si în materie de ocupare a fortei de munca din fiecare stat membru si fac un bilant al implementarii planurilor de redresare si rezilienta (PRR) si a programelor politicii de coeziune. Rapoartele identifica, de asemenea, principalele provocari, cu un accent deosebit pe competitivitate, precum si reformele si investitiile prioritare. Pe baza acestei analize, Comisia propune recomandari specifice fiecarei tari pentru a oferi orientari statelor membre cu privire la modul de abordare a principalelor provocari care nu sunt abordate decât partial sau deloc în planurile de redresare si rezilienta ale statelor membre.

Dupa cum se arata în rapoartele de tara din acest an, NextGenerationEU si alte programe de finantare ale UE au sprijinit redresarea UE catre un viitor mai verde, mai digital, mai echitabil si mai rezilient prin crearea de locuri de munca si prin îmbunatatirea competitivitatii, a stabilitatii macroeconomice si a coeziunii teritoriale si sociale.

Pâna în prezent, Comisia a platit statelor membre peste 240 de miliarde de euro sub forma de granturi si împrumuturi din MRR pentru implementarea cu succes a principalelor reforme si investitii. De asemenea, de la

începutul pandemiei de COVID-19, s-au platit peste 252 de miliarde de euro din fondurile politicii de coeziune.

Majoritatea statelor membre continua sa înregistreze progrese satisfacatoare în ceea ce priveste implementarea planurilor lor de redresare si rezilienta si a programelor politicii de coeziune. Cu toate acestea, unele state membre trebuie sa abordeze urgent întârzierile si provocarile structurale emergente, pentru a asigura implementarea în timp util a investitiilor si a reformelor incluse în planul lor de redresare si rezilienta. Acest ciclu al semestrului european ofera, de asemenea, orientari statelor membre în vederea viitoarei evaluari la jumatatea perioadei a programelor politicii de coeziune.

Pachetul de primavara invita statele membre sa ia masuri de politica pentru a promova competitivitatea si a creste productivitatea. În acest scop, în recomandarile specifice fiecarei tari, statele membre sunt invitate: sa asigure un mediu de afaceri favorabil competitivitatii, valorificând pe deplin oportunitatile generate de piata unica, în special pentru IMM-uri, sa îmbunatateasca rezultatele în materie de educatie si sa sprijine dezvoltarea competentelor, prin educatie si formare de înalta calitate, bazate pe programe de învatamânt modernizate, întrucât reducerea deficitului de forta de munca si de competente este esentiala pentru a asigura prosperitatea UE.

De asemenea, statele membre sunt invitate sa faciliteze accesul la finantare prin îmbunatatirea alocarii economiilor si a finantarii de capital si prin facilitarea pietelor de capital si a formelor alternative de finantare, în special pentru IMM-uri; sa puna în aplicare reforme ambitioase pentru a construi ecosisteme integrate de cercetare si inovare, punând accentul, de exemplu, pe colaborarea dintre stiinta si întreprinderi si pe transferurile de cunostinte si sa accelereze tranzitia verde si digitala, sporind autonomia, rezilienta si competitivitatea industriei "zero net" a UE, reducând deficitul de forta de munca si de competente, stimulând investitiile publice în infrastructura si competentele digitale si eliminând barierele de reglementare din calea digitalizarii.

Pandemia de COVID-19, cresterea preturilor la energie si raspunsul politic necesar au contribuit la o crestere substantiala a datoriei publice în mai multe state membre în ultimii ani. Politicile bugetare ar trebui sa plaseze datoria pe o traiectorie descendenta sau sa o mentina la niveluri prudente, mentinând în acelasi timp investitiile.

Noul cadru de guvernanta economica transforma 2024 într-un an de tranzitie pentru coordonarea politicilor bugetare în UE. Orientarile si deciziile în materie de politica bugetara din noul cadru cuprins în pachetul de primavara vizeaza consolidarea sustenabilitatii datoriei statelor membre si promovarea unei cresteri durabile si favorabile incluziunii în toate statele membre.

În temeiul noilor norme, statele membre vor pregati planuri pe termen mediu în care își vor stabili traiectoriile de cheltuieli si reformele si investitiile prioritare. Recomandarile incluse în pachetul de primavara ofera o baza solida pentru angajamentele în materie de reforma si de investitii pe care statele membre trebuie sa le stabileasca în aceste planuri.

Recomandarile specifice fiecarei tari prevad ca statele membre ar trebui sa aplice politici bugetare prudente, asigurându-se ca majorarea cheltuielilor nete în 2025 si ulterior este în concordanta cu cerintele de ajustare bugetara din noul cadru de guvernanta.

Concret, aceasta înseamna ca statele membre cu o datorie publica de peste 60% din PIB sau cu un deficit de peste 3% din PIB ar trebui sa se asigure ca cresterea cheltuielilor nete este limitata la o rata care plaseaza ponderea datoriei publice în PIB pe o traiectorie descendenta plauzibila pe termen mediu, aducând în acelasi timp deficitul public sub 3% din PIB si mentinându-l sub aceasta valoare de referinta pe termen mediu.

În temeiul articolului 126 alineatul (3) din Tratatul privind functionarea Uniunii Europene (TFUE), Comisia a pregatit un raport pentru 12 state membre în vederea evaluarii respectarii de catre acestea a criteriului deficitului prevazut în tratat: Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franta, Italia, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia, Slovacia si

Finlanda. În aceasta evaluare, Comisia ia în considerare factorii relevanți prezentați de statele membre în cazul în care ponderea datoriei publice în PIB este sub 60% din PIB sau deficitul acestora este evaluat ca fiind "apropiat" de valoarea de referință de 3% și "temporar".

În lumina evaluării cuprinse în raport, deschiderea unei proceduri de deficit excesiv bazată pe deficit este justificată pentru șapte state membre: Belgia, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia.

Raportul întocmit în temeiul articolului 126 alineatul (3) este doar primul pas către deschiderea procedurilor aplicabile deficitelor excesive. În lumina acestei evaluări și după luarea în considerare a avizului Comitetului economic și financiar, Comisia intenționează să propună Consiliului deschiderea, în iulie 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit pentru aceste state membre. Ca parte a pachetului de toamnă al semestrului european, pentru a asigura coerența cu traiectoria de ajustare stabilită în planurile pe termen mediu, Comisia va propune Consiliului recomandări pentru a pune capăt situației de deficit excesiv.

În 2020, Consiliul a decis, pe baza datelor din 2019, că în România se înregistrează un deficit excesiv. Potrivit evaluării Comisiei, România nu a luat măsuri eficiente pentru a remedia această situație și pentru a pune capăt situației sale de deficit excesiv.

Potrivit evaluării Comisiei, se înregistrează dezechilibre macroeconomice în cele 12 state membre selectate pentru bilanțuri aprofundate în Raportul privind mecanismul de alertă 2024. În ansamblu, după puternicul șoc legat de condițiile schimburilor comerciale din 2022, dezechilibrele macroeconomice au avut tendința să se atenueze în majoritatea statelor membre.

Franța, Spania și Portugalia nu se mai confruntă cu dezechilibre, întrucât vulnerabilitățile au scăzut în general. Riscurile legate de sustenabilitatea finanțelor publice vor fi analizate în cadrul normelor bugetare reformate.

Se constată că Grecia și Italia se confruntă în prezent cu dezechilibre după ce s-au confruntat cu dezechilibre excesive până anul trecut, întrucât vulnerabilitățile au scăzut, dar rămân problematice. Riscurile legate de sustenabilitatea finanțelor publice vor fi analizate în cadrul normelor bugetare reformate, se arată în comunicat.

Și Slovacia se confruntă cu dezechilibre. Vulnerabilitățile legate de competitivitatea costurilor, echilibrul extern, piața locuințelor și datoria gospodăriilor au persistat, iar măsurile de politică nu au fost adoptate.

În prezent, se constată că România se confruntă cu dezechilibre excesive după ce s-a confruntat cu dezechilibre până anul trecut, deoarece persista vulnerabilitățile legate de conturile externe, legate în principal de deficitele publice mari și în creștere, în timp ce presiunile semnificative asupra preturilor și a costurilor au crescut, iar măsurile de politică au fost slabe, subliniază sursa citată.

Totodată, Germania, Cipru, Ungaria, Țările de Jos și Suedia continuă să se confrunte cu dezechilibre.

"Supravegherea ulterioară aplicării programelor evaluează situația economică, bugetară și financiară a statelor membre care au beneficiat de programe de asistență financiară, concentrându-se asupra capacității lor de rambursare. Rapoartele privind supravegherea ulterioară aplicării programelor pentru Irlanda, Grecia, Spania, Cipru și Portugalia concluzionează că toate cele cinci state membre își pastrează capacitatea de a-și rambursa datoria", se mai arată în comunicat.

În cadrul acestui ciclu al semestrului european, Comisia a efectuat pentru prima dată o analiză în două etape a provocărilor în materie de ocupare a forței de muncă și în materie de competențe și a provocărilor sociale din fiecare stat membru, pe baza tabloului de bord social revizuit și a principiilor unui cadru de convergență socială. Analiza din prima etapă este inclusă în Raportul comun privind ocuparea forței de muncă (RCOFM) 2024, în

timp ce o analiza mai detaliata în a doua etapa a fost publicata de serviciile Comisiei în mai 2024 pentru sapte state membre (Bulgaria, Estonia, Spania, Italia, Lituania, Ungaria si România).

Comisia propune orientari pentru politicile de ocupare a fortei de munca ale statelor membre în 2024. Aceste orientari stabilesc prioritati comune pentru politicile nationale sociale si de ocupare a fortei de munca, pentru a le face mai echitabile si mai favorabile incluziunii.

Orientarile din 2023 sunt actualizate pentru a acoperi actiunile de reducere a deficitului de competente si de forta de munca si de îmbunatatire a competentelor de baza si digitale. Sunt incluse, de asemenea, noile tehnologii, inteligenta artificiala si gestionarea algoritmica, precum si impactul acestora asupra lumii muncii. În plus, orientarile se refera la initiative de politica recente, în domenii deosebit de relevante, cum ar fi munca prin intermediul platformelor, economia sociala si locuintele la preturi accesibile.

Ca ultim punct, Comisia subliniaza importanta monitorizarii progreselor înregistrate în directia îndeplinirii obiectivelor principale la nivelul UE pentru 2030 si a contributiei la obiectivele nationale în domeniul locurilor de munca, al competentelor si al reducerii saraciei.